

Goochelen kun je leren. Wie het wil proberen, moet maar eens de dvd van goochelaar Jan Kusters bekijken.

PETER SNEEP BEELD JAN KUSTERS

Goochelen gebeurt in je hoofd

Kusters geeft op zijn dvd voor beginnende goochelaars drie belangrijke tips.

Tip een: 'Verklap nooit een geheim.' Maar de goochelaar doet op de dvd niet anders dan geheimen verklappen. Hij legt uit waarom. 'Omdat ik jou wil leren goochelen, ga ik tijdens een show niet verklappen wat ik heb gedaan.'

Tip twee: 'Herhaal nooit een truc. Want als je een truc voor de tweede keer doet, dan weten de mensen al wat er komt en dan is de verrassing weg. Eigenlijk kun je dan net zo goed de truc verklappen, want dan weten ze hoe die gaat.'

Tip drie is volgens de goochelaar heel erg belangrijk: 'Oefen, oefen, oefen eerst heel goed voordat je de truc laat zien.'

Toen Jan Kusters acht jaar werd, kreeg hij op zijn verjaardag een goocheldoos. Daarmee begon zijn liefde voor goochelen. 'Dat vond ik zo leuk, dat ik alle goocheldozen die er waren bij elkaar heb gezocht. Alle trucjes leerde ik uit mijn hoofd. Maar ja, er waren natuurlijk maar een paar dozen. Dus toen ik die allemaal kende, wilde ik nog veel meer leren. In die tijd kon je nog niets opzoeken op internet. Ik ben naar de bibliotheek gegaan en heb allerlei boeken met trucs geleend. Bijvoorbeeld een boek met kaarttrucs, een boek waarbij je veel voorwerpen in elkaar moet knutselen voordat je kunt 'toveren' en een goochelboek met illusies, zoals Hans Klok ze doet.' Kusters raadt kinderen aan op zoek te gaan in boeken en op internet.

touw

Kusters treedt vaak op en hij merkt dat er veel belangstelling is voor mensen die trucs willen leren. Als hij op een school een voorstelling geeft, vragen de kinderen hem bijna altijd of hij zijn trucs wil uitleggen. 'Er bestaan heel veel goochel-dvd's, maar die zijn niet zo geschikt voor kinderen. De meeste zijn Engelstalig en bedoeld voor volwassenen. Tijdens mijn optredens krijg ik vaak de vraag of ik niet een paar trucjes op Youtube heb.' Daarom maakte hij de dvd. Hiermee leert hij je bijvoorbeeld hoe je een munt door een tafel kunt

Goochelaar Jan begon op zijn achtste met goochelen. Voordat hij een nieuwe truc op het podium laat zien, oefent hij eerst maandenlang.

slaan, of hoe je een touw door je nek slaat; hij repareert kapotte elastiekjes en verandert water in geld. In totaal staan er achttien trucs op de dvd.

Sommige kinderen denken dat goochelen hetzelfde is als toveren. Maar dat is niet zo, legt Kusters uit. 'Toveren gebeurt vanzelf. Goochelen gaat niet vanzelf, het gebeurt in je hoofd. Ik geef tijdens een goochelact stukjes informatie. In het hoofd van de toeschouwer trekken de hersenen een conclusie. Je hoofd zegt bijvoorbeeld: het balletje ligt onder die beker. Dat blijkt dan opeens niet te kloppen. Mensen willen heel graag weten hoe het werkt. Maar als je dat weet, is er niets meer aan, want dan is de illusie weg. Het moment waarop je je publiek beetneemt, is per truc verschillend. Soms doe je dat al voordat je de truc doet, soms tijdens de truc. Maar er zijn ook gevallen dat je het publiek op het verkeerde been zet nadat de truc al is afgelopen.'

Kusters wordt het niet zat om telkens dezelfde trucs te doen. 'Voor mij is goochelen veel meer dan alleen maar trucjes doen. Het is ook een verhaal vertellen, geinen met het publiek, mensen uit de zaal laten meedoen en een leuk muziekje erbij uitzoeken. Mensen vragen vaak hoe een truc werkt. Met de dvd kan ik een tipje van de sluier oplichten.'

Sommige trucs heeft hij zelf bedacht, bijvoorbeeld met een speelgoedkonijn en een hoed. 'Voor de opening van een vlaggenfabriek heb ik bedacht hoe je vlaggen kunt laten verdwijnen en weer kunt terughalen. Voordat ik een nieuwe truc doe, laat ik hem eerst zien aan mijn vrouw Kirsten. Zij is niet meer zo verwonderd. Nieuwe trucs oefen ik maandenlang voordat ik ze in het openbaar laat zien. Er mag niets fout gaan bij de uitvoering ervan.'

Hij oefent zelf nog steeds veel op zijn trucjes. 'Hoe langer je goochelt, hoe makkelijker je een nieuwe

truc leert. Tussen m'n 15^e en 25^e jaar oefende ik elk moment dat ik vrij was. Nu oefen ik nog steeds veel, acht tot tien uur per week.'

Er zijn collega-goochelaars die kritiek hebben op het feit dat Kusters verklapt hoe hij zijn trucjes doet. Hij is het niet met hen eens. 'Ik heb het goochelen zelf ook geleerd door goochelboeken uit de bibliotheek te lenen. Hoe moet je het vak anders leren? Bovendien staan op de dvd basistrucs voor kinderen. En ik heb voor een dvd gekozen, en niet voor gratis filmpjes op Youtube. Dat zorgt voor een drempel. Ik vind juist dat je wel iets moet verklappen, ook over de psychologische kant, want daardoor neemt bij het publiek het respect toe voor wat je kunt.'

►► De dvd kost € 7,50 en is te bestellen via de site van Jan Kusters: goochelaarjan.nl

►► Ook wordt de dvd deze maand opgenomen in de collectie van NBD Biblion en is dan ook te leen in de bibliotheek.